

Naturak inspiraturiko jolas-parkea

Oinarri pedagogikoek gidatua, natura imitatuz eraikia, eta ikuskizun eta tailer bereziz betea. Bestelako haur-parkea da *Bi urtaroen balada*, Ekogunean (Donostian) zabaldu berri duten gunea.

Mikel Garcia Idiakez

@mikelgi

ARGAZKIAK: EKO GUNEA

“Gure gomendioa da kanpora irtetea eta naturara gerturatzea, baina guraso askok ez du gogorik ez ohiturarik, eta gure herriko klima ere sarri ez da egokiena; horregatik, barrurako alternatiba bat eskaini nahi izan dugu, natura erreferente hartuta”, kontatu digu Naiara Elorriaga Ekoguneko Hezkuntza arduradunak. Barrurako alternatiba honek 700 metro koadro ditu, 400 jolas-guneari eskainiak eta 300 aldagela, kafetegi, sukalde, harrera eta abarretara bideratuak. 0-12 urteko haurrengan pentsatutako gunea da eta capla xaflez muntatutako hiru soro eder ditu: soro txikia, ertaina eta handia, adin tarte eta konpetentzia ezberdinetara egokituak eta zuhaitz, sare eta boleaz hornituak. Soroen artean, anfiteatro funtzioa egiten duen tarte dago, elkarrekin egoteko foroa. Hiru “negutegi” ere prestatu dituzte: sabaitik eskegitako eta patata fekulaz egindako oihalek osatzen dute negutegi bakoitza, argi-zuloak osatuz, tolesdurekin eta argiarekin jolastuz. Espazio intimoagoak dira negutegiak, bakarrik edo talde txikitik lasai egoteko beharra daukaten haurrentzat. Paretetako bat arbela da bere osotasunean –“mugagabe zabal-tzen den landa-eremua, sormena lantzeko”, dio Elorriagak–, eta arbelaren bueltan dago baserria, modu ugaritan eraiki daitekeen egitura, norberak asma dezan bere baserria. Eskailerak ditu, eta

txirrista, poleak, ispiluak, imanarekin jolasteko piezak... Esperimentatzeko eta jolas sinbolikoa lantzeko espazioa da, batez ere. Azkenik, kolore ugaritako kutxak eskura dituzte umeei, guneak eskaintzen dizkien jolas egituretatik aparte beraiek beraien egiturak sor ditzaten. Material naturalez egindako jostailuak daude kutxetan: txotxongiloak, mozorroak, kakorraz edo oihalezko panpinak, eraikuntzarako jokoak, kartoi-zko eta egurrezko zaldiak... Jostailuak aldatzen eta berritzen joango dira.

» **NAIARA ELORRIAGA, EKO GUNEKO HEZKUNTZA ARDURADUNA:**

“Toxikorik gabeko espazioa sortzea izan da gure premisetako bat, ahalik eta goxoena, material ekologikoak eta organikoak erabiliz. Naturak ematen digun lasaitasuna imitatzen saiatu gara”

Lurra ere berezia dela azpimarratu du Naiara Elorriagak, haur-parkeetan erabili ohi dituzten kautxuzko laukien ordez, hainbat material uztartuz lur propioa sortu baitute, segurtasun neurriak betetzen dituen eta naturalagoa. “Toxikorik gabeko espazioa sortzea izan da gure premisetako bat, ahalik eta goxoena, material ekologikoak eta organikoak erabiliz. Material naturalez inguratzeak, zaratarik gabeko espazioa antolatzeak ematen duen lasaitasuna, naturak ematen digun lasaitasun hori, imitatzen saiatu gara”. Jostailu elektronikorik ez dugu aurkituko gune honetan.

Naturaren zikloen isla eta erronka anitzak

Bi urtaroen balada izena du lekuak –gurean bi urtaro ditugulako bereziki markatuak–, naturan espazioa berez aldatzen ikusten dugun moduan, ziklo naturalekin dugun konexio hori ekarri nahi baitute jolas-parkera, haurren parte-hartzearen eta tailerren bidez. Esaterako, zuhaitzak loratuz edo hostoz betez, txoriak eta animalia jakinak ezarriz, elur malutak eginez... Pedagogia berdeak zi-priztintzen du gunea, eta pedagogia berdeak dio naturarekin interakzio zuzena duten haurrak erlaxatuago bizi direla, adimen abstraktua, afektibitate, gaitasun sozialak, autoestimua, sormena, empatia... garatzeko lagungarri zaiela.

Naiara Elorriagaren hitzetan, haurrari autonomia ahalik eta handiena eman nahi diote, jolasa hasieratik zuzendu gabe, berak erabaki dezan eta norbera izan dadin bere jolasaren gidari, egitura ahalik eta malguenak eta irekienak eskainiz. Areago, jolasa bakarrik ez, espazioa eta ingurua haurrek beraiek erabakitzen, aldatzen eta sortzen joatea da asmoa.

“Pedagogia berdearen oinarrietako bat jolas librea da eta espazio hau jolas librerako pentsatua dago, funtsezkoa da guretzat”, gaineratu du Elorriagak. Jolasa oso gauza serioa dela dio, haurrek ikasteko daukaten modua delako, eta ikasketa prozesu hori, jolas hori, norberak dituen interesetatik eta momentuan dituen beharretatik ematen bada, benetako ikasketa emango dela. “Gaur egungo ikasgeletan, haurrak sarri ez du aurkitzen momentu horretan bere neurri dagoen erronkarik, erronka errazagoak edo zailagoak jartzen dizkiete maiz, eta naturan aldiz erronkak oso anitzak dira, hamar zuhaitz aurkituko ditu eta haur batek zuhaitz txikia aukuratuko du, bestea goragoko adarretara igoko da... Bada, aukera aniztasun hori ematen saiatu gara espazio honetan ere, ezagutza eta interes maila ezberdinak kontuan hartuz. Haurrari autonomia ahalik eta handiena eman nahi diogu, jolasa hasieratik zuzendu gabe, berak erabaki dezan eta norbera izan dadin bere jolasaren gidari, egitura ahalik eta malguenak eta irekienak eskainiz”. Areago, jolasa bakarrik ez, espazioa eta ingurua haurrek beraiek erabakitzen, aldatzen eta sortzen joatea da asmoa.

Pedagogikoki nahiko zabalak izaten saiatu direla dio Hezkuntza arduradunak; “gustatzen zaiguna hartu dugu, baina itxi gabe, obsesionatu gabe”. Nagusiki Waldorf, Pikler eta Montessori izan dituzte kontuan. Gerturatzen denak Montessoriren material asko aurkituko ditu, eta puzzleak, eta psikomotritate fina, ertaina eta osoa lantzeko jolasak...

Baratzea, otordu biologikoak, animalia-maskarak...

Egunero tailer bat egingo dute jolas-parkean. Jasangarritasunari lotutako tailerrak izango dira, zentzurik zabalenean: material birziklatuekin musika-tresnak egin eta jotzea, animalia-maskarak sortzea, entzumenarekin jolastu eta txorien kantak lantzea... Tailer gehienak, gainera, barruan eta kanpoan egingo dira, Ekoguneak dituen 24 hektareak eta bertako baratze, larre, baso, erreka eta zelaiak baliatuz. Elikadurari garrantzi handia ematen diote eta tailerretako batzuk baratzean egingo dituzte, “oso ekintza praktikoa delako, landareak, zikloak, janaria, kontsumoa... lantzeko”. Kafetegian ere elikadura tailerrak antolatuko dituzte –janari ekologikoa eta bertakoa eskain-

tzen du kafetegiak–, eta otordu biologikoak egingo dituzte. Urtebetetze edo antzerako festak ospatzeko aukera ere izango da, “baina litxarkeriak eta patatak eskaini ordez, adibidez pizza ekologikoak osatuko ditugu, eta garaian garaiko bertako produktuak dastatuko ditugu”.

Ikuskizunak ere emango dituzte, igandero. Urte osorako guztira 24 ikuskizun ezberdin prestatu dituzte, “eta hauek ere bereziak, dibertigarriak, oso parte-hartzaileak eta naturari lotuak izango dira”. Ostiral arratsaldetan, larunbat, igande eta jai egunetan, Eguberrian eta Aste Santuan zabalik da jolas-parkea, eta astelehenetik ostiralera ikastetxeetako bisitak hartuko dituzte.

Mikel Insausti Ekoguneko zuzendariaren hitzetan, “jasangarritasunari buruzko gaiak batzuetan lehor xamarak izan daitezke eta argi genuen parke honek parke ludikoa izan behar zuela, mota eta arlo guztietako jendea erakarri behar genuela, ez bakarrik ekologistak edo sentsibilizatuta dagoen jendea. Ondo pasatzearekin batera, denongan mezu ekologikoa uztea da asmoa, ingurumenarekiko kontzientziazioetik ekintzetara pasatzeko”. ■